

BORGARTING
LAGMANNSRETT

NORGES DOMSTOLER

OSLO
TINGRETT

NORGES DOMSTOLER

DEN HØYERE
PÅTALEMYNDIGHET

POLITIET

KRIMINALOMSORGEN

Konfliktrådet
Oslo

Advokat-
foreningen

Hurtigspor for U18-saker i Oslo

Februar 2025

Hurtigspor for U18-saker i Oslo

Innhold

1	Innledning.....	2
2	Formål med hurtigsporet.....	2
3	Rettslige utgangspunkter og prinsipper	3
4	Målgruppen	3
5	Sentrale elementer i hurtigsporet	4
5.2	Bruk av KOG og PUM	4
5.3	Forening og oppdeling av saker	5
5.4	Mer fokus på bruk av særvilkår.....	5
5.5	Påtalemyndighetens særlige ansvar	5
5.6	Aktiv bruk av forsvarer.....	6
5.7	Effektiv og ungdomsvennlig domstolsbehandling.....	6
5.8	Ivaretagelse av mindreårige fornærmede og vitner.....	6
5.9	Rask og individuelt tilpasset iverksettelse og oppfølging av straffereaksjoner.....	6
5.10	Effektiv oppfølging av bruddsaker.....	7
6	Felles tiltak.....	7
7	Ansvarsområder.....	7
7.1	Oslo politidistrikt	7
7.2	Oslo statsadvokatembeter	8
7.3	Oslo tingrett.....	8
7.4	Borgarting lagmannsrett.....	9
7.5	Konfliktrådet i Oslo	9
7.6	Kriminalomsorgen, Oslo friomsorgskontor	10
7.7	Kriminalomsorgen, region øst.....	10
7.8	Advokatforeningen	10

1 Innledning

Hurtigsporet for U18-saker i Oslo skal forebygge ny kriminalitet, styrke trygghetsfølelsen, opprettholde tilliten til rettssystemet og sikre at straffereaksjoner er målrettede og iverksettes raskt. Gjennom en effektiv og helhetlig tilnærming i hele straffesakskjeden skal hurtigsporet følge ungdommen tett fra det første lovbruddet til straffen er fullført.

Behandlingen av U18-saker er forankret i Norges internasjonale forpliktelser etter FNs barnekonvensjon, med vekt på tidlig intervensjon for å bryte negative mønstre og forhindre utvikling av kriminell atferd. Hurtigsporet legger til rette for rask oppstart av forebyggende tiltak og rehabilitering. Dette styrker ungdommens muligheter for reintegrering. Risikoen for tilbakefall, rekruttering til kriminelle miljøer og radikalisering reduseres også. Alt dette er vurdert å være i tråd med hensynet til barnets beste. Samtidig ivaretas hensynet til fornærmede, vitner og tryggheten i lokalsamfunn.

Straffesaksaktørene i Oslo har over flere år arbeidet aktivt for å sørge for mer effektivitet og kvalitet i behandlingen av U18-saker. Etablering av hurtigspor for U18-saker er både en videreføring av dette arbeidet, og inneholder også en del nytenkning. I tillegg vedtok Stortinget høsten 2024 flere lovendringer for at straffesakssystemet og straffereaksjonene for ungdom skal fungere bedre og mer effektivt.

Domstolsadministrasjonen overleverte formelt oppdraget med etablering av hurtigspor til Borgarting lagmannsrett og Oslo tingrett i møte 30. oktober 2024, der øvrige aktører også var til stede. Formell oppstart for Oslo var 1. desember 2024.

Det er utarbeidet en mer detaljert beskrivelse av hurtigsporet. Dette dokumentet inneholder en oppsummering av hovedelementene, og en oversikt over konkrete tiltak som både gjelder felles, og for hver enkelt etat.

2 Formål med hurtigsporet

Hurtigsporet skal ivareta flere formål, som kan oppsummeres på følgende måte:

- Individnivå: Sikre tett oppfølging av ungdom fra lovbrudd til straffegjennomføring er fullført, forebygge nye lovbrudd, fremme rehabilitering, og ivareta fornærmede og vitner.
- Samfunnsnivå: Redusere alvorlig og gjentatt kriminalitet, forebygge rekruttering til kriminelle nettverk og radikalisering, øke trygghetsfølelsen i samfunnet, og opprettholde tilliten til rettssystemet.
- Systemnivå: Effektivisere straffesakskjeden, forbedre samhandlingen, redusere saksbehandlingstiden og sørge for målrettede straffereaksjoner som virker preventivt.

3 Rettslige utgangspunkter og prinsipper

Hurtigsporet er rettslig forankret i FNs barnekonvensjon, nasjonale lover og retningslinjer fra Riksadvokaten. Hele straffesakskjeden skal være ungdomsvennlig, og det er et mål at prosessen oppleves som effektiv, forståelig, rettferdig, rettssikker og tilpasset ungdommens situasjon. Sentrale rettslige prinsipper er:

- Barnets beste: Hensynet til ungdommens beste skal vektlegges i hele straffesaksbehandlingen, i et system tilpasset ungdommen jf. barnekonvensjonen artikkel 3, 40 og Grunnloven § 104.
- Rehabilitering: Ungdom skal få reaksjoner som fremmer rehabilitering og reintegrering i samfunnet, jf. barnekonvensjonen artikkel 40.
- Rask, rettferdig og rettssikker rettsbehandling: Ungdom har rett til rask behandling av straffesaker samtidig som hensynet til rettferdig og rettssikker rettsbehandling ivaretas, jf. EMK artikkel 6 og barnekonvensjonen artikkel 40. Ungdommens privatliv skal respekteres under hele saksgangen, jf. barnekonvensjonen artikkel 40.

4 Målgruppen

Hurtigsporet gjelder for alle straffesaker der gjerningspersonen var under 18 år på gjerningstidspunktet innenfor Oslo tingretts rettskrets. Dette omfatter:

- Førstegangslovbrytere som har begått mindre alvorlige lovbrudd, for å hindre videre kriminalitet.
- Gjengangere og ungdom som har begått alvorlige lovbrudd, med mål om å redusere tilbakefall og forhindre rekruttering til kriminelle miljøer.
- Ungdom under den kriminelle lavalder (under 15 år), som kan følges opp med forebyggende tiltak.
- Ungdom under straffegjennomføring, som var under 18 år på gjerningstidspunktet, for å sikre tett oppfølging av domfelte og effektiv behandling av bruddsaker.

5 Sentrale elementer i hurtigsporet

5.1 Personfokus og helhetsblikk

Hurtigsporet forutsetter en helhetlig forståelse av ungdommens situasjon og oversikt over aktuelle saker, med tett individuell oppfølging gjennom hele prosessen. Straff og rehabilitering ses i sammenheng med ungdommens risiko for tilbakefall og behov for oppfølging. Informasjonsflyt mellom politiet, påtalemyndigheten, konfliktrådet og kriminalomsorgen sikrer en effektiv og helhetlig tilnærming.

5.2 Bruk av KOG og PUM

Det er utarbeidet en detaljert veileder for bruk av koordineringsgruppen (KOG) og personundersøkelse for mindreårige (PUM), basert på de siste lovendringene.

Koordineringsgruppen (KOG) er ikke et beslutningsorgan, men kan bidra til sakens opplysning, og til en større treffsikkerhet ved reaksjonsvalget både for påtalemyndigheten og for domstolen. Hovedtemaet er om ungdommen er egnet for ungdomsoppfølging eller ungdomsstraff, og i så fall hvilke tiltak som er aktuelle i en ungdomsplan. KOG kan også vurdere aktuelle særvilkår, om det er behov for PUM, og i så fall hva PUM-en skal belyse. KOG kan også gi råd til ungdomskoordinator dersom det er behov for tverrfaglig drøftelse av en konkret problemstilling under straffegjennomføringen. Drøftelsene skal nedfelles i referatet. KOG-referat og eventuell skisse til ungdomsplan skal oversendes til påtalemyndigheten. KOG-referatet legges frem for retten, uavhengig av straffepåstand.

Personundersøkelse for mindreårige (PUM) gir detaljert informasjon om ungdommens personlige forhold og kan belyse hvilken straffereaksjon som er mest hensiktsmessig. PUM innhentes når saken ikke er tilstrekkelig opplyst på annen måte, og det dermed er nødvendig for å opplyse saken. Dersom saken er tilstrekkelig opplyst på andre måter, vil det spare både tid og ressurser at PUM ikke innhentes, både i den enkelte sak, men også for å sikre best mulig ressursutnyttelse og hurtighet for andre ungdommer involvert i straffesaker i Oslo. Det er som regel ikke nødvendig med PUM for å vurdere ubetinget fengsel. Dersom det ikke er aktuelt med ubetinget fengsel, står som regel valget mellom ungdomsstraff og samfunnsstraff. Dersom KOG har kommet til at ungdomsstraff ikke er en egnet reaksjon, kan samfunnsstraff forsøkes uten videre utredning av dette i en PUM. Kriminalomsorgen har ikke behov for en PUM for å komme raskt i gang, eller for å kunne tilpasse innholdet i samfunnsstraffen individuelt. Det viktigste er at det kommer en rask reaksjon, og at gjennomføringstiden er lang nok til at samfunnsstraffen kan kombineres med skole og gir mulighet for et reelt endringsarbeid.

5.3 Forening og oppdeling av saker

Påtalemyndigheten skal ut fra en helhetsvurdering vurdere om det er til ungdommens beste at behandlingen av flere straffesaker forenes eller deles opp. Det er både fordeler og ulemper ved forening og oppdeling av straffesaker overfor ungdom, og dette må derfor bero på en konkret skjønnsmessig vurdering. Dette forutsetter at påtalemyndigheten har oversikt over ungdommens situasjon og hvilke saker ungdommen er involvert i.

Fordeler med forening av flere saker overfor en person kan være at ungdommen får avgjort sakene samlet, og unngår belastningen ved flere rettssaker. Dette kan også gi et godt grunnlag for en samlet straffutmåling. I tillegg kan dette være ressursbesparende.

Fordeler med oppdeling av saker overfor en person kan være at ungdommen kan få avgjort enkle saker først, mens mer komplekse saker er under etterforskning. Ved å skille ut enkle saker for rask behandling, kan ungdommen få tidlige reaksjoner som kan virke preventivt, parallelt mens etterforskningen av mer komplekse saker pågår.

Fordeler med forening av saker overfor flere personer er at saken blir godt opplyst med tanke på skyldspørsmålet og rollefordeling. Dette kan være ressursbesparende, og i tillegg være mindre belastende for fornærmede, som slipper å møte flere ganger.

Fordeler med oppdeling av saker overfor flere personer kan være at den enkelte kan få behandlet saken sin raskere, og dermed komme tidligere i gang med straffegjennomføringen.

5.4 Mer fokus på bruk av særvilkår

Særvilkår kan gis isolert eller i kombinasjon med andre straffereaksjoner, og gir mulighet for en målrettet, hensiktsmessig og individuelt tilpasset oppfølging av ungdom som har begått lovbrudd. Dette omfatter for eksempel vilkår som kontaktforbud, oppholdsrestriksjoner, bosteds- eller opplæringsforpliktelser, rusfrihet og behandling. Oppholds- og kontaktrestriksjoner kan også ilegges med elektronisk kontroll. Det er et mål at særvilkår i større grad vurderes og brukes der det er hensiktsmessig, og at de også registreres, kontrolleres og følges opp ved brudd.

5.5 Påtalemyndighetens særlige ansvar

Påtalemyndigheten har et særlig ansvar for å sikre rask og effektiv behandling av U18-saker, samtidig som barnets rettssikkerhet ivaretas. Sakene skal etterforskes med tanke på alternative straffereaksjoner og vilkår, påtaleavgjørelser skal tas raskt og saker skal i stor grad forhåndsberammes. Påtalemyndigheten skal bidra til at ungdom og verger får tilstrekkelig og tilpasset informasjon om straffeprosessen og straffereaksjoner.

Straffereaksjonene i frihet bør igangsettes så snart som mulig. Dette forutsetter at påtalemyndigheten får sendt fullbyrdelsesordre raskt.

5.6 Aktiv bruk av forsvarer

Forsvareren spiller en viktig rolle som bindeledd for ungdommen gjennom hele straffeprosessen. Dette innebærer tidlig oppnevning, tett oppfølging under etterforskning og at forsvarer prioriterer politiavhør og berammelse. Forsvarer skal bidra til at ungdom og verger får tilstrekkelig og tilpasset informasjon om straffeprosessen og straffereaksjoner. Forsvareren skal også kunne bistå med vedtakelse/anke av dom, under straffegjennomføring og i forbindelse med eventuelle bruddsaker.

5.7 Effektiv og ungdomsvennlig domstolsbehandling

Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett prioriterer U18-saker høyt ved å sikre rask beramning og saksavvikling. Oslo tingrett har spesialiserte dommere og saksbehandlere. Rettsprosessen skal være ungdomsvennlig, og det er et mål at prosessen oppleves som effektiv, forståelig, rettferdig, rettssikker og tilpasset ungdommens situasjon. Domstolene har også ekstra tiltak for å ivareta mindreårige fornærmede og vitner.

5.8 Ivaretagelse av mindreårige fornærmede og vitner

Politiet har ekstra tiltak i form av trygghetsprogram for å ivareta mindreårige fornærmede og vitner. Støttesenteret for kriminalitetsutsatte kan også benyttes. Domstolene har også ekstra tiltak for å ivareta mindreårige fornærmede og vitner. Dette omfatter oppnevning av bistandsadvokat, vitnestøtte fra Røde Kors, egne venterom og eventuelle sikkerhetstiltak, i samråd med politiet.

5.9 Rask og individuelt tilpasset iverksettelse og oppfølging av straffereaksjoner

Rask og individuelt tilpasset iverksettelse og oppfølging av straffereaksjoner som ungdomsoppfølging, ungdomsstraff og samfunnsstraff er avgjørende for å sikre en tydelig sammenheng mellom lovbrudd og reaksjon. Kriminalomsorgen og konfliktrådet har et særlig ansvar for å iverksette idømte straffereaksjoner raskt, både fengselsstraffer og straffereaksjoner i frihet. Dette er spesielt viktig i saker med mindreårige domfelte. Konfliktrådet eller friomsorgskontoret skal tilrettelegge for rask, følbart og tilrettelagt oppfølging, som bidrar til å bryte negative mønstre, forebygge tilbakefall og styrke ungdommens reintegrering i samfunnet.

5.10 Effektiv oppfølging av bruddsaker

Bruddsaker behandles raskt for å opprettholde sammenhengen mellom handling og konsekvens. Tydelige rutiner sikrer at ungdom opplever en konsekvent og forutsigbar oppfølging, som både motiverer til rehabilitering og forhindrer nye lovbrudd. Det er utarbeidet en egen veileder for behandling av bruddsaker.

6 Felles tiltak

- Merke alle saker og oversendelser med «U18», og sørge for nødvendig prioritering.
- Sørge for at ungdom og verger får tilstrekkelig og tilpasset informasjon om straffeprosessen.
- Delta på halvårlige aktørmøter i Oslo tingrett.
- Sørge for at ansatte får relevante kompetansetiltak og gjøres kjent med veiledere og annen informasjon om behandlingen av U18-saker.
- Ha en kontaktperson for hver etat som følger opp fortløpende samarbeid.
- Legge til rette for god kommunikasjon mellom aktørene, herunder etablere U18 postmottak, og sørge for at postmottaket betjenes. Dette gjelder ikke for Borgarting lagmannsrett og Oslo statsadvokatembeter.

7 Ansvarsområder

7.1 Oslo politidistrikt

- Etablere en arbeidsrutine som beskriver alle ledd i behandlingen av U18-saker i politiet.
- Etablere et flytskjema for hver enkelt sak, for å sikre kort saksbehandlingstid i hvert enkelt ledd hos politiet.
- Fortsette rutinen med forhåndsberømmelse av saker som skal behandles i tingretten.
- Fortsette rutinen med aktiv bruk av forsvarer, herunder tilkalling av forsvarer under etterforskningen.
- Etablere et system som gir påtalemyndigheten oppdatert status for hvilke saker den enkelte ungdommen er involvert i. Dette skal omfatte hvilke saker som er under etterforskning, hvilke saker som er påtaleavgjort, aktuelle rettsprosesser og status på straffegjennomføring, også med hensyn til særvilkår og bruddsaker. En slik oppdatert oversikt vil gi påtalemyndigheten bedre grunnlag for å vurdere om og når ungdommen skal drøftes i KOG eller om det skal innhentes PUM, om sakene skal forenes eller deles opp, oppfølging av bruddsaker, om det er aktuelt med særvilkår, og sømløse overganger mellom ulike straffereaksjoner.
- Påtalemyndigheten skal vurdere, drøfte og forberede relevante særvilkår for den enkelte ungdommen, uavhengig av hvilken straffereaksjon som anses mest aktuell. Dette gjøres i dialog med forebyggende og etterforskning, og vurderes i KOG eller PUM.

- Etablere et system for registrering av ilagte vilkår i tillegg til det allerede eksisterende systemet for registrering av straffereaksjoner, slik at vilkårene kontrolleres av politiet og følges opp, og at konfliktrådet eller kriminalomsorgen informeres ved brudd på straffegjennomføring og vilkår.
- Veilederen for bruk av KOG og PUM skal være tilgjengelig og kjent i hele Oslo politidistrikt, og påtalemyndigheten skal aktivt vurdere om PUM kan unnlates.
- Påtalemyndigheten skal melde inn saker til KOG minimum 3 arbeidsdager før KOG avholdes, for å sikre at alle deltakerne i KOG får tilstrekkelig tid til å forberede seg.
- Politiet skal sørge for at de rette deltakerne fra sin etat stiller i KOG.
- Påtalemyndigheten skal foreta en konkret vurdering av om det vil være til ungdommens beste å forene eller dele opp saker. Det er flere fordeler og ulemper ved forening og oppdeling av straffesaker overfor ungdom, og dette må derfor bero på en konkret skjønnsmessig vurdering. Dette omfatter også vurdering av om det vil være til ungdommens beste at straffegjennomføring fortsetter og innskjerpes, eller om bruddsak skal behandles, og eventuelt forenes med behandling av ny straffesak.
- Forebyggende hos politiet skal tilrettelegge tjenesten slik at politikontakten kan være en aktiv deltaker under straffegjennomføringen, herunder være til stede på møter i forbindelse med ungdomsoppfølging, ungdomsstraff og samfunnsstraff, og ved prøveløslatelse på vilkår. Dersom den faste politikontakten ikke kan møte, sender forebyggende en kollega i stedet.
- Påtalemyndigheten skal sikre rask håndtering av bruddsaker, og sørge for rask innkalling av aktuelle vitner.

7.2 Oslo statsadvokatembeter

- Sikre rask påtaleavgjørelse og innlevering av tiltale til domstolene.
- Drive fagledelse og følge opp prioritering av U18-sakene hos politiet.

7.3 Oslo tingrett

- Det skal være flere dommere med særlig kompetanse på U18-saker i hver avdeling, og det er disse dommerne som i utgangspunktet skal behandle hovedforhandlinger, enedommersaker, og varetektsfengslinger. Tingretten skal ha et internt kompetanseløp for spesialiserte dommere.
- Det skal være flere spesialiserte saksbehandlere på U18-saker, som følger opp interne retningslinjer. Tingretten skal ha interne kompetansetiltak for spesialiserte saksbehandlere.
- Tingretten skal aktivt bruke forhåndsberamming for at hovedforhandlinger skal kunne berammes så snart som mulig, og om ikke særlige forhold er til hinder innen lovens frist på seks uker etter at saken er mottatt.
- Tingretten skal ha en aktiv saksforberedelse og gjennomføre planmøter når dette anses hensiktsmessig.
- Bruddsakene berammes raskt for å sikre at ungdommen opplever at handlingene får raske konsekvenser. Disse sakene behandles av et mindre antall spesialiserte dommere.

- Rettsprosessen skal tilpasses ungdommens behov, med bruk av kortere rettsdager, tilstrekkelige pauser og bruk av språk som ungdommen forstår.
- Følge opp tiltak for å ivareta fornærmede og mindreårige vitner, slik som bruk av venterom og samarbeid med vitnestøtte, og sørge for nødvendige sikkerhetstiltak i samarbeid med politiet.
- Fortsette arbeidet med å utarbeide og oppdatere maler, retningslinjer og veiledere til bruk i domstolene, og for øvrige aktører.
- Bruke skjema for begjæring om forsvareroppnevning og en egen veileder for forsvarere i U18 saker.
- Sørge for at intranettsidene om U18 er oppdaterte. Disse intranettsidene er tilgjengelige for alle domstoler i Norge.
- Etablere en egen internettside der relevant informasjon er tilgjengelig for eksterne aktører, og sørge for at denne oppdateres jevnlig.
- Arrangere halvårslige aktørmøter.
- Arrangere jevnlig aktørkonferanser, den første i april 2025.

7.4 Borgarting lagmannsrett

- U18-saker prioriteres som hastesaker, med høyeste prioritet etter fengslingssaker og barne bortføring.
- Det er utarbeidet retningslinjer for både avdeling 4 (ankeutvalget) og de dømmende avdelinger for å sikre at U18-sakene prioriteres, behandles og berammes raskest mulig.
- Alle saker merkes U18 ved innkommst til Borgarting lagmannsrett, og de merkes med «haster» i saksbehandlersystemet. Tilsvarende merking vil gjøres for avgjørelser, oversendelser etc. som sendes fra lagmannsretten.
- Ankeforhandlingene skal, hvis ikke særlige forhold er til hinder, starte senest innen lovens frist på åtte uker etter at anken er henvist til ankebehandling.
- Ved ankesaker er det lagt opp til tett samarbeid med politiet og påtalemyndigheten for å sikre at all dokumentasjon, inkludert digitale bevis, oversendes raskt for å unngå forsinkelser.
- Lagmannsretten vil tilstrebe at rettsprosessen tilpasses den enkelte ungdoms behov.
- Lagmannsretten vil utarbeide egen veiledning for dommere og saksbehandlere i U18-saker- basert på Oslo tingretts tilsvarende omfattende materiale i U18- saker.
- Det vil legges til rette for samarbeid med de øvrige aktørene i U18- prosjektet.

7.5 Konfliktrådet i Oslo

- Lede KOG på en måte som sørger for en mest mulig effektiv og hensiktsmessig opplysning av sakene med tanke på treffsikre avgjørelser til riktig tid.
- Prioritere meklings og oppfølging i alle U18-saker, inkludert U15-saker.
- Forberede og iverksette ungdomsoppfølging og ungdomsstraff så snart som mulig.
- Sørge for individuelt tilpassede ungdomsplaner som treffer på ungdommens behov.
- Dersom det er idømt ungdomsstraff med særvilkår, skal konfliktrådet koordinere dette fra tidspunktet retten har fastsatt og frem til ungdomsplanmøte.

- Tilrettelegge for mekling og gjenopprettende prosesser der dette er relevant.
- Følge opp bruddsaker aktivt og effektivt. Videreutvikle maler mv. for bruddsaker i samarbeid med Kriminalomsorgen, region øst.

7.6 Kriminalomsorgen, Oslo friomsorgskontor

- Bidra aktivt i KOG for å sørge for en mest mulig effektiv og hensiktsmessig opplysning av sakene med tanke på treffsikre avgjørelser til riktig tid.
- Prioritere utarbeidelse av PUM i sakene der det anmodes om dette, og ha dialog med påtalemyndigheten om mulighetene for å begrense innholdet.
- Sørge for at U18-sakene prioriteres, også der ungdommen er over 18 år på tidspunktet for straffegjennomføringen.
- Følge opp ungdom som idømmes samfunnsstraff eller andre alternative reaksjoner.
- Sørge for tilrettelagte tiltak som fremmer rehabilitering og samfunnsmestring.
- Øke fokuset på bruk av særvilkår og elektronisk kontroll,
- Følge opp bruddsaker aktivt og effektivt.

7.7 Kriminalomsorgen, region øst

- Kriminalomsorgen, region øst har flere saksbehandlere med særlig kompetanse på U18-saker, og det er disse som i utgangspunktet skal behandle U18-sakene.
- Nasjonalt ansvar for å følge opp alle bruddsaker på ungdomsstraff i Norge.
- Ha et system for rask og hensiktsmessig oppfølging av bruddsaker.
- Bruke veilederen for behandling av bruddsaker, herunder anmode om forhåndsreservasjon av rettsmøte der det er hensiktsmessig.
- Sørge for rask innkalling av eventuelle vitner.

7.8 Advokatforeningen

- Sørge for at medlemmene er kjent med at det er særlige forventninger til forsvarere og bistandsadvokater i U18-saker, og betydningen av at forsvarere og bistandsadvokater er et godt bindeledd mellom ungdommen, verge(r) og aktuelle aktører i straffesakskjeden.
- Sørge for at medlemmene er kjent med behovet for særlig kompetanse og prioritering av disse sakene for å sikre at ungdommens rettigheter ivaretas i hele rettsprosessen, inkludert vurdering av alternative reaksjoner.